Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioan. Crombecii Societatis Iesv Presbyteri De Stvdio Perfectionis Libri Dvo

Crombecius, Johannes

Mogvntiæ, 1614

XXIX. Industria quarta: actus exteriores Negotiationi spirituali non modo vtiles esse, sed etiam necessarios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-51132

Visual Library

tanto pondere tandem aliquando non conti-
nuatur.

CAP. XXIX.

Induſtria quarta: actus exteriores Nego-tioni ſpirituali non modo vtiles eſſe, ſed etiam neceſſa-rios.

Actus interiores per exteriores fieri meliores.

174. FIt interdum actus interior (quæ
ta eſt induſtria) longe melior & e
lentior, ſi eidem exterior adiungatur. Co
git enim actus interiores & intendi & mu
cari, crebroque excitari, quando ſpes af
operis externi perficiendi; à quibus qu
omnino deſiſteret, ſi facultas non ade
1. peris. quod videre eſt in eo qui Religion
greſſum meditatur: ſi enim deſideriu
gnum ſit, & ſpes admiſſionis affulgeat,
rime ea de re cogitatur, augenturque de
quæ vt finem aſſequantur, multa alia ope
hibentur.

Deinde contingit actum internum co
nuari ac produci ratione externi operis; q
2. lico ſucciſus fuiſſet, ſi opus externum non
ſet ſecutum: quod facile perſpicitur in ſol
nioribus Eccleſiæ cærimoniis, proceſſion
ſacrificijs, quibus fidelium pietas fouet
retinetur.

3. Denique contingit ſæpe interiorem act
vehementiorem fieri accendique in extern

pe

s progreſſu : & quidem id vel ob volupta- n quam quiſpiam percipit in eo opere, vel te impedimenta perrumpat; vti ſuperiori ite declarauimus, in eo, qui peccatis omni- , quibus ſeruiebat, euaſit ſuperior, & incre- iliter delectatur pœnitentijs & afflictioni- s, delendiſque peccatorum reliquijs. de quo ex ſanctus ita ait: *Lætabor ego ſuper eloquia tua, t qui inuenit ſpolia multa.* Certe nullus ſatiatur *Pſal. 118.* olijs diripiendis atque aſportandis: & ſi mul- nt, facile quis ſibi noctis quietem ſubtra- t, vt cupiditati ſatisfaciat. ſic & hi qui e- quiis Dei delectantur, numquam ſatiantur irandis aliorum exemplis, præceptis diuinis Superiorum explendis, laudibus Dei de- ntandis; maioremque in hiſce voluptatis fru- m capiunt, quam ſi ſpoliis colligendis occu- rentur.

[illegible]. Addo & aliud non vulgare: quod opus ternum per ſeipſum plurimum commodi aferat, quod opus ſolum internum non adfer- ret: ex multorum enim operum multiplicatio- ne habiles reddimur ad bene agendum. Hor- tent nonnulli ieiunium, exomologeſin, mani- feſtationem ſuarum infirmitatum, ſubmiſſio- nem aliis faciendam, linguæ continentiam, ſo- litudinem; qui poſt nonnullam experientiam magnam deinde facilitatem conſequuntur: hæc namque non tantum à voluntate pendent, ſed etiam à ſenſu; qui, cum animalis ſit, non tam meditatione & conſideratione quam Praxi fle- ctitur.

Commoda operis ex- terni iun- cti cum in- terno, & quæ ſint huiuſmodi opera.

1.

2. In voluntatis promptitudine ſumma ſubin
de rerum ac difficultatis cardo verſatur; ſed
quidem vbi illa plenum habet imperium. n
habet vero in omnia: primorum enim motu
domina non eſt : non abſolute etiam timo
lætitiæ, ſpei deſideriorum, ac triſtitiæ vehem
tioribus motibus imperat, qui tamen exer
tione ſubijciuntur; non modo internis, ſed
xime externis actibus repetitis.

Deinde diſſidentes reconciliandi ſunt;
3. inter principes , aut etiam priuatos, com
nenda. hæc ſolis animi motibus non fiunt
quis in peccatum labatur; ſi quis excomm
cationem aut cenſuram incurrat; vt abſo
tur, ſignis externis opus eſt. Si quis marty
ream velit reportare, aut ea ſacra, quæ ex
re operato gratiam conferunt, adminiſtra
recipere, indulgentias promereri; ſi quis
dominorum imperiis; non ſola mente pa
ſatisfaciet, ſed hos omnes ſubire illa nece
quæ cuiuſque rei condicio ac natura
rit.

Actus præterea externi conferunt per
4. ſatisfactionem pro peccatis; quæ non mod
interno dolore & merito , ſed etiam in
corporis pœna conſiſtit, quàm actus pariter
rior.

5. Denique inter ea quæ coercenda veniun
reformanda , non vltimum obtinent loc
ſenſus exteriores: qui ſola contemplation
clauduntur , ſed magno conatu & vſu. vn
Pſaltes Regius, cum de his loquitur, vult ſe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ectes admoueri, propter difficultates; ſicut
i frenum ac clauos quod clare deſignatur
non ita omnino ſubeſſe rationis imperio, vt
e loris regi poſſint. Quid de lingua dicam?
m grauia, quam ſtupenda D. Iacobus de illa
uitur! *Si quis* (ait) *in verbo non offendit, hic per-*
us eſt vir; poteſt etiam freno circumducere totum
pus. Si autem equis frena in ora mittimus, ad con-
tiendum nobis; & omne corpus illorum circumfe-
us. Ecce & naues cum magnæ ſint, & à ventis va-
s minentur, circumferuntur à modico gubernacu-
bi impetus dirigentis voluerit. Ita & lingua mo-
um quidem membrum eſt, & magna exaltat. Ecce
ntus ignis quam magnam ſiluam incendit! Et lin-
ignis eſt, vniuerſitas iniquitatis. Omnis enim na-
a beſtiarum, & volucrum, & ſerpentium, & ce-
rum domantur, & domita ſunt à natura huma-
; linguam autem nullus hominum domare poteſt:
uietum malum, plena veneno mortifero. Non
go quis cogitatione ſola fit nauarchus, ſicvt
ale tempeſtatum tempore nauim modera-
i. Nemo primo aſcenſu equum domare fero-
em, nemo vna aquę ſitula immane ſiluę incen-
ium extinguere, nemo prima die beſtias, vo-
cres, ſerpentes, ceteraque grandia cicurare
oteſt. Quis ergo ſola meditatione linguæ bar-
iem poterit coercere? At lingua minima pæ-
e pars totius hominis eſt: quid erit de ſingulis
ébris; de tota carne, inſanoque corpore; quæ
erpetuo oblatrant ſpiritui, & ſæpe mordent,
& cruento rictu à pugna non dicam recedunt,
ed in nobis deliteſcunt ac commorantur?

Linguæ ac ſenſuum coercendorum difficultas.
Lac. 3.

Catalogus operum externorum.

176. Vbi ergo quis aſſueuerit Domino Deo
in interiori homine; vbi, exacta infantia, loqu
cœperit lingua Spiritus ſancti; dabit operam
Spiritum illum etiam corpori ſuo modo com

1. *Sermones debent eſſe ſenſati Similia.*

municet, corporalem linguam eodem igne
formet, vt omnes actiones externæ inde in
matæ prodeant: & ſicut á Rege Reipublicæ g
bernatio, à patre-familias ordo rerum omni
quæ domi fiunt, à beſtiarum anima m
membrorum, ita ab anima ſpirituali, quæ
operum noſtrorum eſt, motus corporis o
oriantur: tum enim ſermo ſale conditus ſ
tuſque reputabitur. Ceteræ functiones co
nebunt id quod decorum appellamus, & v
ſtas quædam diuina in membris omnibus
ceb t.

2. *Orationes vocales.*

Quapropter expedit orationes iaculato
cum ſoli ſumus etiam voce pronuntiare: ſ
nim attentio maior eſt, & animus diſper
negotiorum mole obtuſior acuitur, & ſign
rum vocum ſignificatione retinetur.

3. *Pœnitentia.*

Adhibendæ quoque ſunt corporales a
ctiones; quia aſinus noſter non mouetur
mētationibus, ſed ſcutica. Quidquid ſit de a
quos ſemper benigne habere, multaque co
cedere, caritatis eſt; in noſipſos tamen exp
eſſe ſeueriores, adhibita directoris cenſura.

Laudes quoque Deo libenter dicendæ
4. audiendæ. hinc ſancti Patres pſalmodiam
fecerunt, vt pleræque Religiones chorum
beant, totumque tempus in Officii cantu
noctesque conſumant: quæ ſi ab interno ho

Pſalmodia & cantus.

ne p

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

proficiſcantur, magno fructu & conſolatione ſpirituali fiunt, vitaque illa non tam humana am cæleſtis appellanda eſt; cui tamen ſi ſpiritus deſit condimentum, non caret magno faſtidio ac mœrore.

5. *Virtutes omnes exteriori actu exercendæ.*

Virtutes quoq; omnes, quando occaſio poſtulat, exteriori actu par eſt frequentare: vt (verbi gratia) ad humilitatem acquirendam de ſe loqui demiſſe, honorifice de aliis: in colloquio familiari iudicium ſuum poſthabere alieno; primas aliis libenter deferre ex animo, non emendicandæ gloriæ cauſa: officia humiliora quęrere & exercere. Liberales animi ipſo facto benignitatem ſuam probare debent; qui caſti ſunt, omnes occaſiones impuritatis fugere, ſobrie viuere, ſenſus continere: ſi enim intra nos feruor noſter concludatur, ſimiles erimus apibus, quæ in aluearibus remanentes non excurrunt, non inſident, non immerguntur floribus. quid tum? ita quoque fauos non ædificant, ceram non faciunt & mel non fundunt. *Simile 1.* D. Auguſtinus pulchra ſimilitudine oſtendit interna per exteriorem culturam iuuari. *Lib. 8. in Gen. ca. 9. tom. 3.* *Simile 2.* *Sicut*, inquit, *in arbore id agit agricultura forinſecus, vt illud proficiat quod geritur intrinſecus: ſic in homine ſecundum corpus ei, quod intrinſecus agit natura, ſeruit extrinſecus medicina: itemque ſecundum animam, vt natura beatificetur intrinſecus, doctrina miniſtratur extrinſecus. Quod autem ad arborem colendi negligentia, hoc ad corpus medendi incuria, hoc ad animam diſcendi ſegnitia: & quod ad arborem humor inutilis, hoc ad corpus victus exitiabilis, hoc ad animam perſuaſio iniquitatis.*

Cap. 10. Gen. 3.

tatis.&infra: *Denique quoniam ſimilitudinem ...*
culti paradiſi in ſeipſo cuſtodire ſubditus noluit, ...
lem ſibi agrũ damnatus accepit. Spinas, inquit, ...
bulos pariet tibi. Hæc Auguſtinus.

6. *Virtutis, in qua exercemur, actus externi exercendi.*

177. Illius virtutis, in qua nos interne exe...
mus, aut qua in vitium deſtruendum incum...
mus, probatio præ ceteris externis faciend...
vt, ſiquis ſuperbiam extinguere mane pro...
nat, non ſufficiet internis actibus illam con...
lere, ſed omni occaſione demittet ſe, acid...
ad id opera conquiret, oblataque complect...
ne multa animo concipere, reipſa nihil velle...
ficere videatur: quod merito iudicabitur, ſi...
opportunitate, aut etiam non quæſita, ſpe...
tione ſua contentus ſit.

7. *Cultus diuinus promouendus exterior.*

Hoc quoque in negotiatione ſpirituali...
curæ eſſe oportet: vt, cum de honore Dei p...
mouendo agitur, externus apparatus non p...
termittatur; qualis eſt Eccleſiarum ornam...
ac ſollemnitates.

Nec eſt quod vox illa exitialis, *Quid dicent ho-*
mines? tanti apud nos ſit, vt aliquid de officio no-
ſtri dignitate atque obligatione prætermitta-
mus.

8. *Correctio inferiorum & fraterna.*

Qui tenentur corrigere, videant ne cane...
ſint muti; ſed arguant, increpent, obſecrent ...
omni patientia & doctrina. Quos zelo ...
gno alios incitare caritas iubet, etſi cum aliqu...
ſuo incommodo, ſibi non parcant, vt Deo obſe...
quium præſtent.

9. *Contemnẽ-*

Quid ſi vanæ gloriæ ſtimulus inani timor...
publicis actibus, quib. diuina Maieſtas honor...

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

,nos reuocet?conſtanter agendum eſt: non
m ea moti cœpimus; haud dubie nec ideo
s deſiſtere conuenit. Sicui titillatio illa mole-
r eſt, conuerſa ad Deum mente is eam exe-
tur; tum pergat alacriter.

da vanæ gloria in actibus externis.

10\. Conſtantia quoque opus eſt interdum, dum
a noſtra in diſcrimen vocatur ad tuendam
ei iuſtitiæque cauſam. Maius beneficium
omini obtingere non poteſt, non maior glo-
, quam ſi Dei cauſa vitã profundat, aut (quod
t proximum) multa patiatur. qui ſi tam ſubli-
i honore digni non ſumus, in re aliqua pro
odulo noſtro nominis diuini decus ac hono-
m amplificemus. Gratiſſimum id æter-
o Numini obſequij genus eſt, & (cum priuatis
tibus conferamus) Chriſtiano nomine longe
gniſſimum. Vult enim Deus agnoſci, ac pub-
co cultu honorari; illudque honoris genus e-
am infidelibus innoteſcere, vt & ipſi videant
Deos ſuos eſſe impares Deo vero, *qui facit mira*
bilia magna ſolus; quique ſanctiſſimus cũ ſit, om-
niq; careat turpitudine, alumnos quoque ſuos
ſanctos efficere velit, ac miranda eoſdem pro
eius nomine ſuſcipere ac perficere.

Conſtanter fides nomẽque Dei profitendũ.

Pſal. 135.

11\. Quapropter pergratum Deo eſt ſtudium di-
uinarum literarum, eminenſque eruditio, qua
tota Eccleſia aut certe eius aliqua pars illuſtre-
tur.

Studium ſacrarum litterarum, ac inſignis eruditio.

12\. Qui impendunt ſe etiam hominibus ad ſuum
creatorem vel adiungendis, vel reducendis, nõ
exiguam mercedem ſunt recepturi, auctore
Beato Iacobo. *Si quis ex vobis*, ait, *errauerit, à*

Zelus animarum cõ-

 verita-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

uertendarum. *Iacob. 5.*

veritate, & conuerterit quis eum: ſcire debet, quoniam
qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ ſuæ ſal-
uabit animam eius à morte, & operiet multitudinem
peccatorum. Cetera externorum operum ge-
nera breuitatis cauſa prætermitto; ſatis ſit, a-
liqua exempli gratia, eaque præcipua, po-
ſuiſſe.

Cur actibus tam externis quã externis operandum.

178. Mixta hæc opera, interna atque exter-
hominem incredibiliter ornant atque pe-
ciunt, qui ad ſui compoſitionem anima & c-
pore partibus eſſentialibus conſtat. Vtriuſ-
Deus auctor eſt, vtroque ergo ipſe honora-
Vtraque denique pars beatitudine donab-
Ceterum mixtio perelegans corporis ani-
que, cum in vno Deo colendo conſpirant a-
conſentiunt. Tertia vnitur cœlo, terr-
anima cœleſtibus adiungitur: & quid mi-
corpus quodammodo in ſpiritum comm-
tur: nihil enim terrenum ſapit amplius, ca-
ſpernit calcatque omnia, vt tamquam ſpi-
ſpiritualia opera cum voluptate exercea. Q-
tum decus in moribus: quis ſplendor in-
quanta venuſtas in oculis! quæ oris modeſti-
diuinum odorem ſermo ſpirare, vultus ra-
fundere, frons, totaque facies depicta v-
tutum ſingularum lineamenta continere
deantur. Hoc opus omnium, quæ exter-
prodeunt, nobiliſſimum eſt, & ad permouen-
animos atque ad pietatem excitandos po-
tiſſimum. Talis erat Domini facies, cuius a-

Lib. 1. cõm. in Matth.

ctu, teſte Hieronymo, Matthæus pæne pr-
captus, quam vocatus: quare, relictis omni-
illi-

ico Dominum ſecutus eſt. Moyſes mitiſſi- *c. 9.*
us hominum ex conuerſatione cœleſti An- *Luc. 5.*
licam nactus eſt faciem ; nec in eam, cum è *2.Cor.3.*
onte deſcendiſſet, populus oculos poterat in
ndere. *In eius vi-*

Narrat Cardinalis à Vitriaco de Maria O- *ta lib.1.ca.*
niacenſi rem miram. Dominus Guido, Can- *13.*
or Eccleſiæ Cameracenſis, vir pius, iter faciens
eflexit nonnihil vt eam inuiſeret; ſocio, itine-
is comite: ægre ferente ac irridente, addito e-
iam hoc ſcômate: Domine Cantor, num muſ-
cas & papiliones, puerorum inſtar, vis perſequi
ac comprehendere? Cum autē Guido ſermo-
nes cum illa miſceret ſpirituales; ſocius multa i-
naniter cum effutiuiſſet, tędio denique affectus
ob diuturniorem expectationem, acceſſit Can-
torem, moniturus vt finem faceret: & ecce, dū
forte in ancillæ Chriſti vultum oculos defigit,
ſubito mirabiliter mutatus animo, tantam pro-
fudit lacrymarum vim, vt etiam poſt longum
temporis interuallum ab eo loco & eius pręſē-
tia ægre poſſet auelli. Tum Cantor (licet ille
præ verecundia latere vellet) animaduertens
quid ei accidiſſet, exhilaratus animo, eumque
viciſſim irridens, Eamus inquit; quid hic ſubſi-
ſtimus; fortaſſe papiliones abigere vis. At ille v-
bi poſt multa ſuſpiria & lacrymas vix inde auul-
ſus eſſet, ita ait: Ignoſce mihi; neſciui enim antea
quid dicerem, at modo in hac femina omni-
potentis Dei virtutem experientia
cognoui.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN